

15.04.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

66 §

Tietojen antaminen toimittajan pyytämistä kotihoidon asiakkaille vuosina 2014-2018 tehdyistä päätöksistä, joilla heidän hakemuksensa tehostetusta palveluasumisesta on hylätty

HEL 2019-003317 T 07 01 02

Tietopyyntö 13.3. ja sen täydennys 15.3.2019

Päätös

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päätti hylätä toimittaja ***** tietopyynnön.

Päätöksen perustelut

Toimittaja ***** on esittänyt 13.3.2019 Helsingin kaupungille tietopyynnön, jossa hän pyytää saada sähköisinä asiakirjoina muun muassa ne kielteiset hallintopäätökset vuosilta 2014-2018, jotka on tehty kotihoidon piirissä olleille henkilöille heidän hakiessaan tehostettua palveluasumista. Tietopyyntöön ja sen täydennykseen on muilta osin vastattu 12.4.2019.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 3 §:n mukaan toimielin voi siirtää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua asiakirjan antamista koskevaa ratkaisuvalltaa alaiselleen viranhaltijalle. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 8.5.2018 (§ 134), että julkisuuslain 14 §:n mukaisen päätöksen tekee toimialajohtaja asioissa, jotka kuuluvat kahden tai useamman palvelukokonaisuuden toimivaltaan.

Kotihoidon asiakkaille tehdyt palveluasumista koskevat kielteiset päätökset ovat salassa pidettäviä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (sosiaalihuollon asiakaslaki) 14 §:n perusteella, jonka 1 momentin mukaan sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöstä, ovat salassa pidettäviä. Tämän lisäksi päätösten ehdoton salassapito perustuu viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 24 §:n 1 momentin 25 kohtaan.

Sillä seikalla, että pyydettyjen sosiaalihuollon asiakkaita koskevien päätösten salassapito perustuu nimen omaan sosiaalihuollon asiakaslakiin on merkitystä sen johdosta, että julkisuuslaki sisältää viranomaistoiminnan julkisuutta ja asiakirjojen salassapitoa koskevat yleiset säännökset. Asiakaslakiin sisältyvät julkisuuslakiin nähden ensisijaiset säännökset sosiaalihuollon järjestäjien ja toteuttajien vaitiolovelvoitteista, asiakirjojen salassapitovelvoitteista sekä oikeudesta saada ja luo-

15.04.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

vuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja. Sosiaalihuollossa tarvitaan näiden kysymysten osalta erityissäännöksiä toiminnan edellyttämän luottamuksellisuuden vuoksi. Julkisuuslakia sovelletaan siltä osin kuin sosiaalihuollon asiakaslaissa ei nimenomaisesti säädetä toisin (hallituksen esitys laiksi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä sosiaalihuoltolain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi, HE 137/1999 s. 29-30).

Tietopyynnössä pyydetään sen varalta, että asiakirjoissa on jotain salassa pidettävää, tietoja siltä osin kuin ne ovat julkisia. Julkisuuslain 10 §:n mukaan, kun vain osa asiakirjasta on salassa pidettävä, tieto on annettava asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon. Sosiaalihuollon asiakaslaki on erityislaki suhteessa julkisuuslakiin, joka voi yleislakina täydentää asiakaslakia, mutta ristiriitatilanteessa asiakaslain säännös sivuuttaa julkisuuslain. Tällainen ristiriita syntyy julkisuuslain 10 §:n soveltamisessa sosiaalihuollon asiakirjoihin. Hallituksen esityksessä on todettu sosiaalihuollon asiakaslaissa säädetystä asiakirjasalaisuudesta: Koska jo tieto siitä, että henkilö on sosiaalihuollon asiakas, saattaa paljastaa arkaluonteisen seikan, salassapito ulottuu kaikkiin asiakasta koskeviin tietoihin. Sosiaalihuollon palveluissa on myös kysymys sellaisesta päätöksenteosta ja tosiasiallisesta toiminnasta, johon ulkopuolisella ei ole oikeutta osallistua ja joihin ulkopuolisilla ei siten yleensä ole riittävää tiedonsaanti-intressiä (HE 137/1999 s. 30). Näin ollen julkisuuslain 10 § ei tule sovellettavaksi harkittaessa tietojen antamista sosiaalihuollon asiakirjoista. Voidaan myös todeta, että sosiaalihuollon asiakasasiakirjat eivät ole osaksikaan julkisia, mitä mainitun säännöksen soveltaminen edellyttäisi.

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, julkisuuslaissa tarkoitettut asiat